

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie**

Kraków, dnia lutego 2010 r.

**Pan
Sylwester Artur Pytel
Wójt Gminy Bukowina Tatrzańska
ul. Długa 144
34 – 530 Bukowina Tatrzańska**

P/09/074

LKR-41036-03/2009

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie przeprowadziła w Urzędzie Gminy w Bukowinie Tatrzańskiej kontrolę realizacji zadań w latach 2007 – 2009 wynikających z ustawy dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym (Dz. U. Nr 17, poz. 141 ze zm.), zwanej w dalszym ciągu wystąpienia „ustawą o mniejszościach narodowych i etnicznych”.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym przez Pana Wójta w dniu 21 stycznia i omówionym na naradzie pokontrolnej w dniu 12 lutego 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia pozytywnie realizację zadań wynikających z ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają następujące ustalenia i oceny szczegółowe:

1. Według danych na dzień 30 września 2009 r., Gminę zamieszkiwały 12 693 osoby, w tym narodowości romskiej – 257 osób, narodowości słowackiej – 228 osób. Problematyka dotycząca mniejszości nie była w kontrolowanym okresie przedmiotem obrad Rady Gminy a Urząd nie dysponował diagnozą potrzeb środowisk mniejszościowych. W Statutach: Gminy, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnego Zespołu Oświatowego oraz

w przyjętej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nie określono odrębnie działań na rzecz mniejszości. W statutach szkół z terenu Gminy znajdowały się co prawda zapisy dotyczące podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i językowej uczniów jednak Izba zwraca uwagę, że w statutach szkół: w Jurgowie i Białce Tatrzańskiej, nie określono organizacji nauczania języka mniejszości narodowej słowackiej, co było niezgodne z § 2 ust. 1 pkt 5 załącznika nr 2 do rozporządzenia w sprawie ramowych statutow publicznego przedszkola oraz publicznych szkół¹. Ponadto NIK zwraca uwagę na fakt, że brak określenia w statucie Bukowiańskiego Centrum Kultury „Dom Ludowy” (Centrum) zadań na rzecz mniejszości zubożyło jego ofertę i ograniczyło znaczenie Centrum w działalności na rzecz zachowania i rozwijania kultury mniejszości narodowych i etnicznych

2. Zdaniem NIK Gmina zaspokaja podstawowe potrzeby mniejszości zamieszkujących na jej terenie zgodnie z przepisami cyt. ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych a szczególnie pozytywnie ocenić należy działania Urzędu na rzecz społeczności romskiej. Gmina już w 2001 r. przystąpiła do „Pilotażowego Programu Rządowego na Rzecz Społeczności Romskiej na lata 2001-2003” i nadal uczestniczy w „Rządowym Programie na Rzecz Społeczności Romskiej”. W ramach programu realizowane były zadania z zakresu edukacji i zdrowia oraz remontów i inwestycji.
3. Izba pozytywnie ocenia działania Urzędu w latach 2007 – 2009 zapewniające respektowanie praw mniejszości, w tym zapewnienie prawa do edukacji mniejszości w stopniu określonym w ustawie o systemie oświaty². W kontrolowanym okresie Gmina w ramach Programu na Rzecz Społeczności Romskiej (zwanego dalej Programem) złożyła do Wojewody Małopolskiego 25 wniosków o dofinansowanie zadań z zakresu edukacji oraz poprawy sytuacji bytowej (remonty i inwestycje). Ogółem, w związku z realizacją Programu wydatkowano w okresie trzech kontrolowanych lat kwotę w wysokości:
 - 213 399,40 zł z przeznaczeniem na edukację,
 - 635 839,18 zł z przeznaczeniem na remonty i inwestycje.

Poza ww. programem Gmina wydatkowała również środki własne w wysokości 19 936,62 zł na sfinansowanie m.in. nadzoru inwestorskiego nad remontem budynków oraz wywozu odpadów z kontenerów z osiedla romskiego. Ponadto Gmina zrealizowała własnym

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. Dz. U. Nr 61, poz. 624, ze zm.

² Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

kosztem zadanie zapewnienia dzieciom opieki w drodze do i ze szkoły. Na realizację tego zadania wydatkowano w kontrolowanym okresie kwotę w wysokości 22 018,14 zł.

4. W ocenie Izby, Gmina gospodarnie i rzetelnie wykorzystała środki uzyskane z dotacji udzielonych przez Małopolski Urząd Wojewódzki (MUW) i MEN na działania dotyczące mniejszości narodowych i etnicznych. Oceniając pozytywnie rozliczanie zadań wykonywanych w ramach Programu, Izba zwraca jednak uwagę, że w ramach realizacji wniosku „Dofinansowanie zakupu podręczników, pomocy dydaktycznych i przyborów szkolnych dla dzieci romskich” przeprowadzonego na podstawie porozumienia z MEN sporządzono sprawozdanie za 2007 r. zgodnie z załącznikiem do zawartego porozumienia natomiast nie sporządzono zestawienia faktur wymaganego załącznikiem nr 4 do zarządzenia nr 32 MSWiA z dnia 23 czerwca 2005 r.³ (zwanego dalej załącznikiem nr 4). Również sprawozdania z wykonanych zadań w ramach dotacji z MUW na zadania z zakresu edukacji nie zostały sporządzone w 2007 r. zgodnie ze wzorem ww. załącznika jednak w tym przypadku nie sporządzano zestawienia faktur wymaganego ww. załącznikiem. Zarówno do MEN jak i MUW przesłano wymagane kserokopie faktur i przelewów. Ponadto, na 10 wystawionych w kontrolowanym okresie faktur w ramach realizacji zadań z zakresu inwestycji i remontów, cztery wystawione w latach 2007-2008 nie zawierały informacji z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta co było nie zgodne z wymogami określonymi w ww. załączniku nr 4, każda z faktur (rachunków) opłaconych z otrzymanej dotacji powinna zawierać m.in. sporządzony w sposób trwały opis zawierający informację z jakich środków wydatkowana kwota została pokryta.
5. NIK ocenia negatywnie zaniżenie, w każdym z trzech lat szkolnych objętych kontrolą, liczby godzin nauki języka słowackiego do 10 godzin tygodniowo realizowanej w czterech oddziałach. Ramowy plan nauczania⁴ wymagał, stosownie do zapisów w § 4. ust. 1. pkt. 3a cyt. rozporządzenia MENiS, aby w szkolnych planach nauczania dodatkowo uwzględnić godziny na naukę języka mniejszości narodowej w wymiarze 3 godzin tygodniowo dla każdego oddziału, tym samym wymiar godzin z j. słowackiego w arkuszu organizacyjnym Szkoły w każdym lat objętych kontrolą został zaniżony o dwie godziny.
6. NIK ocenia pozytywnie działania Gminy na rzecz mniejszości romskiej oraz słowackiej. Nie mniej jednak NIK zwraca uwagę na relacje pomiędzy Urzędem a Towarzystwem Słowaków w Polsce (TSP). Z ustaleń kontroli wynika bowiem, że od 2006 r. istnieje

³ Dz. Urz. MSWiA z 2005 r. nr 12, poz. 42

⁴ Dz.U. z 2002 r., Nr 15, poz.142 ze zm.

konflikt pomiędzy władzami Towarzystwa a władzami Gminy. W ocenie Izby, Gmina rzetelnie wywiązała się ze swoich zobowiązań na rzecz mniejszości słowackiej w Jurgowie, przekazując wyremontowany lokal na świetlicę słowacką. Jednocześnie zastrzeżenia budzi brak odpowiedzi na pisma TSP, które wpłynęły do Urzędu w dniu 14 listopada 2006 r. oraz w dniu 6 czerwca 2008 r., co pogłębiło konflikt pomiędzy stronami, w tym pozostawiło nierozstrzygnięty konflikt w sprawie instalacji sublicznika energii elektrycznej dla udostępnionego lokalu. W myśl postanowień art. 237 kpa organ właściwy do załatwienia skargi powinien załatwić skargę bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca, a tymczasem Urząd pozostawił pisma bez odpowiedzi.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Doprecyzowanie stosownych zapisów w Statutach Szkoły Podstawowej w Jurgowie określających organizację zajęć dla uczniów należących do mniejszości narodowych lub etnicznych oraz Bukowiańskiego Centrum Kultury „Dom Ludowy - w zakresie wskazania zadań realizowanych na rzecz zachowania i rozwijania kultury mniejszości narodowych i etnicznych.
2. Podjęcie działań zmierzających do unormowania relacji w sprawie kontaktów pomiędzy Urzędem a TSP, a w szczególności nie pozostawianie pism bez odpowiedzi.
3. Dostosowanie arkusza organizacyjnego Szkoły poprzez umieszczenie liczby godzin nauki języka słowackiego zgodnej z wymogami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2002 r., Nr 15, poz.142 ze zm.).
4. Dołożenie należytej staranności w zakresie nadzoru nad realizacją postanowień umów z jednostkami przekazującymi środki na finansowanie działań zmierzających do zaktywizowania mniejszości etnicznej i narodowej zamieszkałej na terenie Gminy a w szczególności sporządzanie sprawozdań w wymaganej formie.

O sposobie wykorzystania przedstawionych uwag i wniosków oraz podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, proszę poinformować Najwyższą Izbę Kontroli Delegaturę w Krakowie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia lub – w przypadku zgłoszenia zastrzeżeń – od daty otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia, zgodnie z art. 62 cytowanej ustawy o NIK.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego Panu Wójtowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK w Krakowie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie ich rozstrzygnięcia.

Otrzymują:

1. *Adresat*
2. *Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego*
3. *Akta kontroli*